

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Asiantuntijahaku

Asiantuntijahaku

Puola

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Kullakin aluetuomioistuimella on oma asiantuntijaluettelonsa. Niiden julkaisemisesta vastaa aluetuomioistuimen puheenjohtaja. Katso Lublinin osalta <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> ja Krakovan osalta

http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf. Rekisterit ovat julkisesti nähtävissä.

Asiantuntijaksi haluavan henkilön on oltava vähintään 25-vuotias. Asiantuntijalla on oltava teoreettista ja käytännön erityisosaamista tietyllä tieteen, teknologian, taiteen tai käsityön alalla tai muulla erikoisalalla. Kriteerit eivät ole muodollisia. Aluetuomioistuimen puheenjohtaja arvioi, täyttääkö ehdokas kaikki asiantuntijaksi ryhtymisen edellytykset. Asiantuntijoiden on vannottava vala ennen rekisteriin merkitsemistä. Henkilön, joka haluaa tulla kirjatuksi asiantuntijaluetteloon, on jätettävä hakemus aluetuomioistuimen puheenjohtajalle.

Aluetuomioistuimen puheenjohtaja voi poistaa asiantuntijan rekisteristä

tämän pyynnöstä

jos asiantuntija ei enää täytä tämän tehtävän suorittamista koskevia vaatimuksia tai jos todetaan, että hän ei ole täyttänyt niitä missään vaiheessa tärkeistä syistä, erityisesti jos asiantuntija suorittaa tehtävänsä epäasianmukaisesti.

Asiantuntijoihin ei sovelleta erityisiä yleisiä menettelysääntöjä tai eettisiä sääntöjä. Asiantuntijan on kuitenkin noudatettava siviili-, hallinto- tai rikosprosessilakia.

Rekisterit päivitetään säännöllisesti. Aluetuomioistuimen puheenjohtaja julkistaa vuosittain tammikuussa luettelon alioikeuksien ja oikeusministeriön asiantuntijoista ja ilmoittaa kaikille tahoille välittömästi luetteloon tehdyistä muutoksista ja näitä henkilöitä koskevien rikosoikeudellisten menettelyjen tai epäpätevyyksien käynnistämisestä.

Asiantuntijat rekisteröidään viideksi vuodeksi.

Asiantuntijaluettelot koskevat tiettyä tieteen, teknologian, taiteen ja käsityön aloja sekä muita erikoisalajoja. Näiden erikoisalojen luettelo on pitkä ja monipuolinen.

Asiantuntijoiden ottamisesta luetteloon ei seuraa erityisiä velvollisuuksia. Asiantuntijoilla ei ole velvollisuutta osallistua täydennyskoulutukseen, mutta asiaa koskevia jatko-opintoja ja kursseja on olemassa. Käytännössä niiden, jotka haluavat tulla nimetyksi seuraavalle kaudelle, olisi kuitenkin voitava osoittaa syventävänsä tietämystään (esimerkiksi osallistumalla kursseille, konferensseihin ja suorittamalla jatko-opintoja).

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijalla on oltava teoreettista ja käytännön erityisosaamista tietyllä tieteen, teknologian, taiteen tai käsityön alalla tai muulla erikoisalalla. Kriteerit eivät ole muodollisia. Aluetuomioistuimen puheenjohtaja arvioi, täyttääkö ehdokas kaikki asiantuntijaksi ryhtymisen edellytykset.

Asiantuntijoilta ei edellytetä ammattialajärjestön jäsenyyttä. Heiltä ei edellytetä osaamisensa säännöllistä kehittämistä, eikä olemassa ole oikeusalan täydennyskoulutusjärjestelmää. Asiantuntijoina heidän ei tarvitse osoittaa osallistuvansa jatkokoulutuskursseille, eikä omaksuttujen tietojen testaamiseen ole olemassa menetelmää. Jos asiantuntija haluaa tulla nimetyksi seuraavalle kaudelle, hänen olisi kuitenkin voitava osoittaa syventävänsä tietämystään.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Asiantuntijan palkkio määräytyy asiantuntijapalkkioiden, kertakorvausten ja lausunnon antamiseen tarvittavien kulujen kirjaamisesta 24. huhtikuuta 2013 annetun oikeusministerin asetuksen mukaisesti. Asiantuntijalle asetettu tuntiveloitusta on osa talousarvioissa määriteltäviä perusmääriä. Asiantuntijan palkkio on yleensä suhteessa asiantuntijatehtäviin käytettyjen tuntien määrään ja asiantuntijan koulutukseen. Asetuksessa vahvistetaan vähimmäis- ja enimmäismäärä.

Asiantuntijan palkkion maksamisesta huolehtii oikeusjärjestelmä tai yksi osapuolista. Osapuolet voivat saada asiantuntijan palkkioon liittyvää oikeusapua, jos hintaa ei ole määritetty etukäteen.

Palkkiot on vahvistettu asetuksella. Tietyissä, erityisesti vaikeissa tapauksissa, lakisääteinen tariffi voidaan ylittää erikseen annetulla tuomioistuimen päätöksellä. Käytännössä asiantuntijat tarvitsevat kuitenkin siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolten suostumuksen palkkioiden korottamiseen. Siviiliasioissa, joissa tuomioistuin on nimennyt asiantuntijan, yksi osapuoli määrätään maksamaan asiantuntijalle etukäteen. Asiantuntijat voivat saada ennakkomaksun palkkioistaan. Oikeudenkäynnin päätteeksi tuomioistuin kuitenkin päättää pääasiassa antamassaan tuomiossa, kuka viime kädessä vastaa kustannuksista. Ne voidaan jakaa osapuolten kesken.

Rikosasioissa asiantuntijat maksaa valtio (ja maksut määrätään vastaajan maksettavaksi vain, jos hänet tuomitaan). Valtion maksamia varoja valvoo valtion taloushallinto, joka voi riitauttaa julkista taloutta koskevan lainsäädännön vastaiset maksut.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Rikoslain mukaan väärän lausunnon antava asiantuntija voidaan tuomita enintään kymmenen vuoden vankeusrangaistukseen.

Asiasta ei ole olemassa erityisiä siviilioikeudellisia säännöksiä. Asiantuntijavastuuseen sovelletaan yleisiä siviilioikeudellisia (vahingonkorvausoikeudellisia /sopimusoikeudellisia) määräyksiä.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijoiden nimeämisestä määrätään oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antamassa määräyksessä. Lisäsäännöksiä on siviili-, rikos- ja hallintoprosessilaisissa. Siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolet voivat pyytää asiantuntijan nimeämistä. Yleensä asiantuntijan nimeäminen riippuu siviilioikeudellisissa menettelyissä ennakkomaksusta, jonka hakijaosapuolet maksavat lausunnon laatimiseen liittyvistä kustannuksista.

Siviili-, rikos- ja hallintomenettelyissä sovelletaan yleensä samoja sääntöjä. Siviili-, hallinto- ja rikosasioita koskevissa nimeämismenettelyissä ei ole olennaisia eroja.

Tuomioistuimen asiantuntijan nimikettä voidaan käyttää ainoastaan asiantuntijan lausunnon valmistelussa tuomioistuinta tai syytteen esittämistä varten.

Asiantuntijoita on Puolassa noin 15 000.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Ainoastaan tuomioistuimet ja syyttäjät voivat nimetä asiantuntijoita, joilla on oikeusalan asiantuntijan asema. (Viran puolesta tai osapuolen pyynnöstä). Tuomioistuimen tai syyttäjän pyytämä lausunto katsotaan erityiseksi näytöksi, jota kutsutaan asiantuntijan lausunnoksi. Osapuolet voivat palkata asiantuntijoita yksityisesti, mutta tällöin raportit kirjataan muuna todistusaineistona.

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Tuomioistuin käyttää asiantuntijaluetteloa. Kullakin aluetuomioistuimella on oma asiantuntijaluettelonsa. Asiantuntijan nimeäminen (paikallisesta) rekisteristä on tuomioistuinten laajalti noudattama käytäntö. Rekisterin käyttö ei kuitenkaan ole pakollista.

b) Nimeäminen osapuolten toimesta

Osapuolet eivät voi nimetä oikeusalan asiantuntijoita, mutta ne voivat palkata oman asiantuntijansa siviili- ja hallintomenettelyissä. Osapuolten ei tarvitse noudattaa tiettyjä prosesseja tai menettelyjä.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asiantuntijalla ei ole velvollisuutta osallistua valmisteluistuntoon (jos sellainen pidetään). Tuomioistuin seuraa asiantuntijatutkinnan etenemistä. Tuomioistuin on "korkein asiantuntija", ja se arvioi lausunnon laatua. Asiantuntijalausuntojen sisältö ei sido tuomioistujia. Tuomioistuimet päättävät, voidaanko lausunnon perusteella määrittää tosiseikat.

Asiantuntijalausunto

Asiantuntija toimittaa lausuntonsa kirjallisesti. Asiantuntijan ei tarvitse noudattaa lausunnossaan erityisiä muotovaatimuksia. Alustavaa lausuntoa ei tarvitse toimittaa. Asiantuntijan on loppulausunnossaan käsiteltävä osapuolten perusteluja. Monissa tapauksissa asiantuntijan on toimitettava lisäselvitys silloin, kun osapuoli sitä pyytää ja tuomari hyväksyy pyynnön, tai kun tuomari pyytää sitä. Näin voi käydä, jos asiantuntija ei ole vastannut kaikkiin hänen tehtävänsä sisältyviin kysymyksiin tai jos myöhemmin tulee esiin lisäkysymyksiä.

Tuomioistuin antaa uuden määräyksen, jossa todetaan lisätoimien tarve ja täsmennetään kysymykset, joihin tarvitaan vastaus. Osapuolet voivat esittää tuomarille lisäselvityspyynnön. Käytännössä on kuitenkin todennäköisempää, että nimetään toinen asiantuntija, riippuen siitä, oltiinko ensimmäiseen lausuntoon tyytyväisiä.

Tuomioistuinkäsittely

Asiantuntijoiden on osallistuttava käsittelyyn, jotta ne voivat vastata tuomioistuimen ja osapuolten kysymyksiin lausunnon antamisen jälkeen. Heitä voidaan ristikuulustella tuomioistuimessa.

b) Muu

Jotkut asiantuntijat nimetään osallistumaan todistajien tai osapuolten kuulemiseen. He ovat pääasiassa psykologeja. Heidän tehtävänä on arvioida ihmisten hahmotuskykyä ja kykyä esittää havaintojaan.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka [European Expertise & Experts Institute EEEI](#) valitsi asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 27/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.